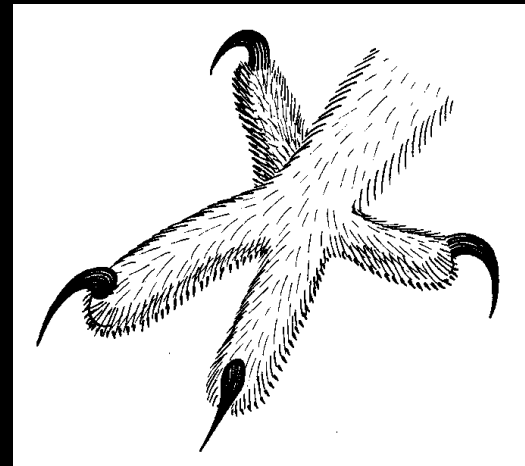
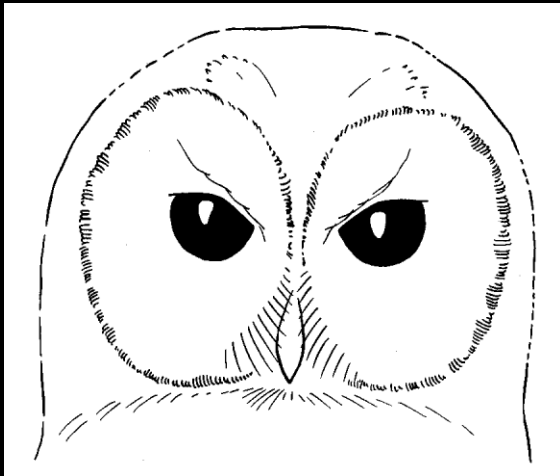

PTÁCI

2.část

Řád: SOVY (*Strigiformes*)

- predátoři s noční aktivitou, velké oči směřující dopředu, výborný sluch
- opeřené nohy se silnými drápy – spáry, vratiprst
- měkké obrysové peří, speciálně upravená první letka – neslyšný let
- krátký hákovitý zobák, vývržky, hnízda na stromech, v dutinách či na skalách, nidikolní ml., samice větší
- u nás 12 druhů (8 pravidelně hnízdí)

Č: Sovovití – *Tytonidae*

- srdčitý závoj, noční aktivita, běháky opeřené, ale chodidla lysá
- široká zaoblená křídla, ocas kratší než nohy

Č: Puštíkovití – *Strigidae*

- noční nebo denní aktivita, běháky i prsty opeřené, ocas delší než nohy

Výr velký (*Bubo bubo*)

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Kalous ušatý (*Asio otus*)

Kalous pustovka (*Asio flammeus*)

Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

Sýček obecný (*Athene noctua*)

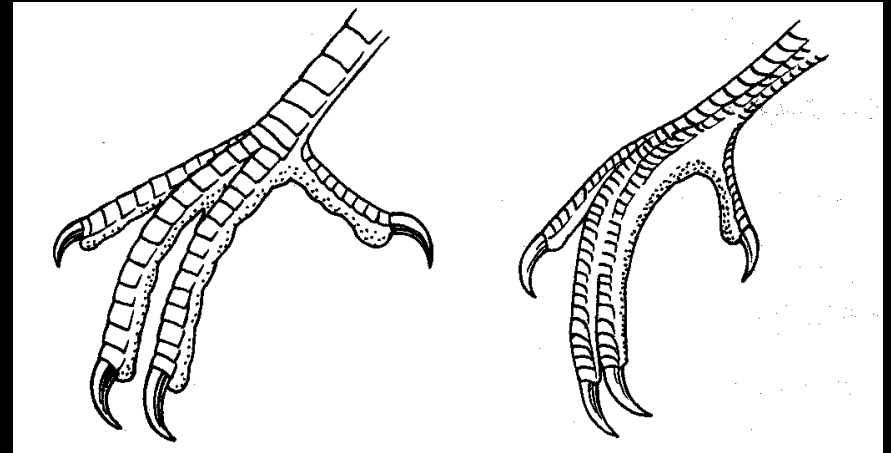

Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

Řád: SROSTLOPRSTÍ (*Coraciiformes*)

- různorodý řád masožravých ptáků, pestré zbarvení, dlouhý zobák
- 2 přední prsty při bázi srostlé – syndaktylní noha
- tuhé peří, hnízdí hlavně v dutinách, nidikolní ml.
- u nás 3 druhy (2 hnízdí)

Č: Ledňáčkovití – Alcedinidae

- dlouhý silný špičatý zobák, krátká křídla a ocas, srůst prostředních prstu po celé délce, hnízdí v břehových norách, lov rybek či jiných živočichů

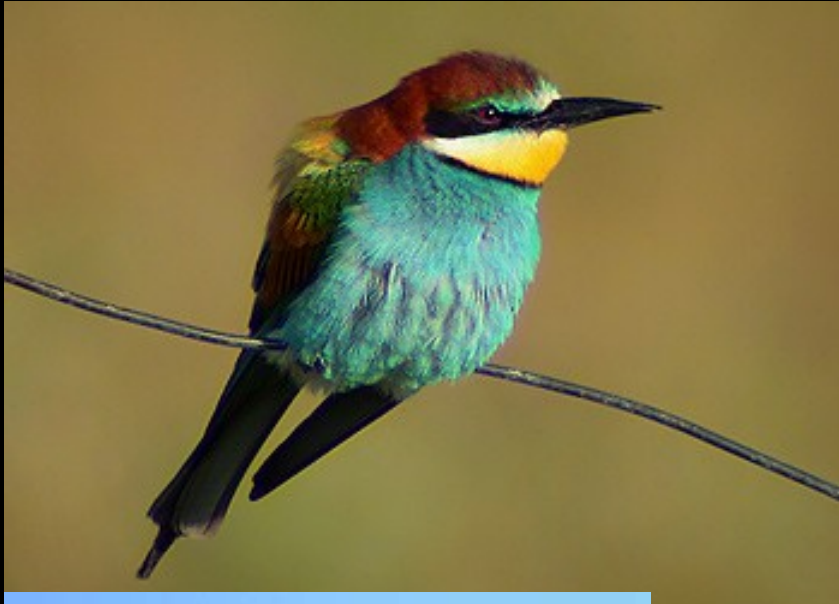
Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Č: Vlhovití – Meropidae

- štíhlí ptáci, dlouhý špičatý zobák a křídla, dlouhý ocas, protažené střední rýdovány, koloniální, břehové nory, lov hmyzu v letu (hlavně blanokřídlí)

Vlha pestrá
(*Merops apiaster*)

Č: Mandelíkovití – *Coraciidae*

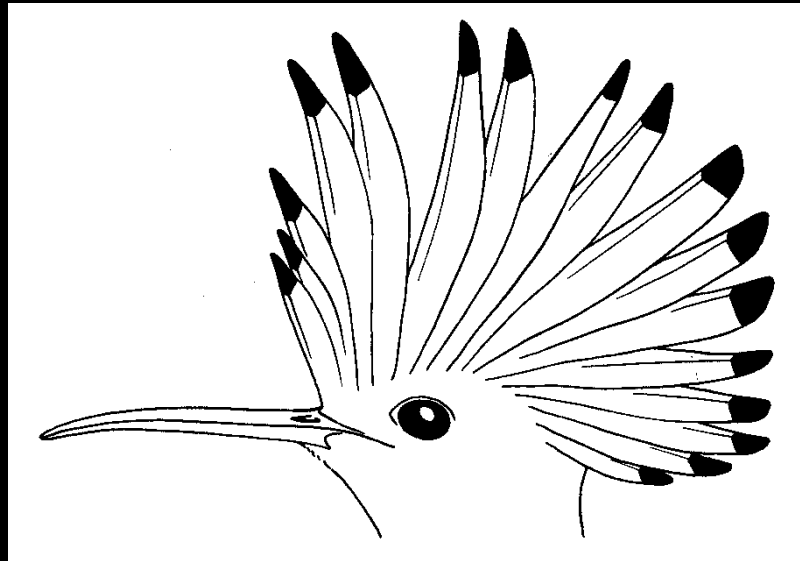
- mohutnější, silný široký zobák – lov bezobratlých i obratlovců
- dlouhá špičatá křídla, krátké nohy, hnízdí v dutinách

Mandelík hajní (*Coracias garrulus*)

Řád: ZOBOROŽCI (*Bucerotiformes*)

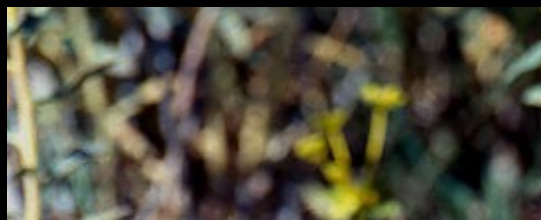
- pestré zbarvení, dlouhý, často masivní zobák
- syndaktylní noha
- tuhé peří, hnízdí hlavně v dutinách, nidikolní ml.
- u nás 1 hnízdící druh

Č: Dudkovití – *Upupidae*

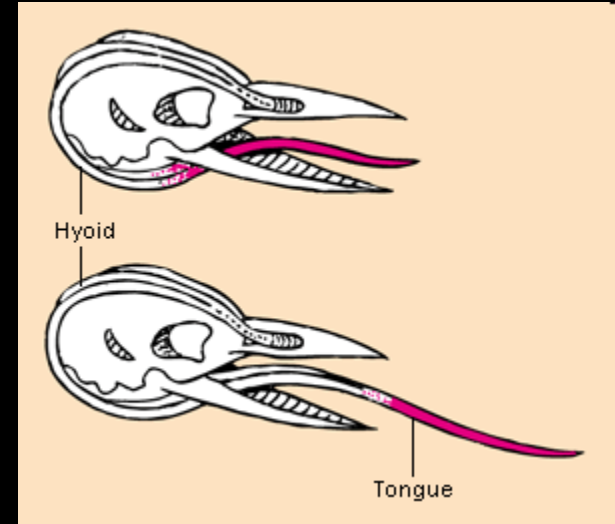
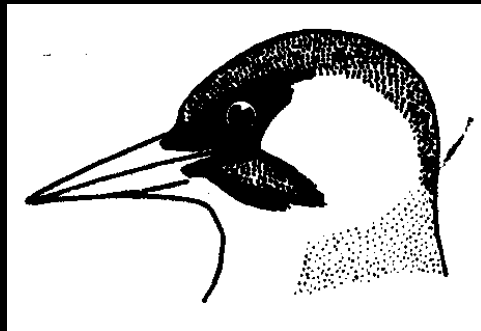
- dlouhý zahnutý zobák, výrazná chocholka, polootevřená krajina, hnízdí v dutinách, potravu hledá na zemi (bezobratlí i obratlovci)

Dudek chocholatý (*Upupa epops*)

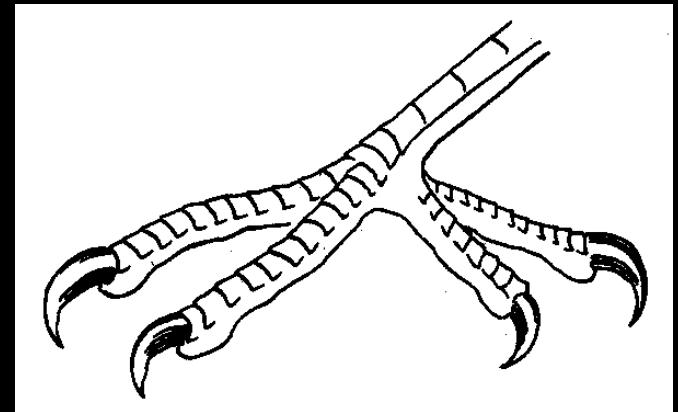
Řád: ŠPLHAVCI (*Piciformes*)

- stromoví ptáci, šplhavá (zygodaktylní) noha – dva prsty dopředu a dva dozadu, tuhé opeření, hnízdění v dutinách, nidikolní ml.
- u nás 10 druhů (všechny hnízdí)

Č: Datlovití – *Picidae*

- dlouhý špičatý zobák, zpevněná lebka
- dlouhý jazyk se štětičkou
- tuhý ocas (podpora šplhu), obloukovitý let
- pestré zbarvení, akustická komunikace
- vydlabávají stromové dutiny
- potravou hmyz, rostlinné části

Č: Datlovití – *Picidae*

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

Žluna zelená
(*Picus viridis*)

Žluna šedá
(*Picus canus*)

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Strakapoud velký
(*Dendrocopos major*)

Strakapoud jižní
(*Dendrocopos syriacus*)

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

Strakapoud malý
(*Dendrocopos minor*)

Strakapoud bělohřbetý
(*Dendrocopos leucotos*)

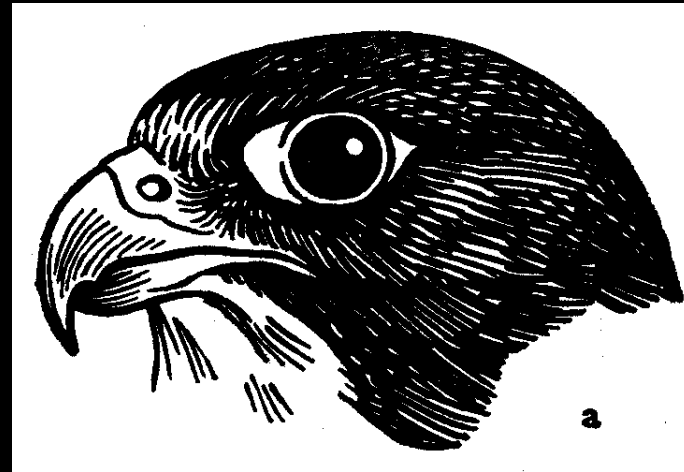

Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

Řád: SOKOLI (*Falconiformes*)

- denní predátoři (vývržky)
- skvělý zrak, ostře zahnutý silný zobák se zejkiem, nozdry v lysém ozobí
- nohy se zahnutými drápy – spáry
- výborní letci – zašpičatělá úzká křídla (rychlý let a lov)
- samice větší, hnízda na stromech, skalách, antrop. substrátech, nidikolní ml.
- u nás 9 druhů (hnízdí 4)

Č: Sokolovití – *Falconidae*

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*)

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

Raroh velký (*Falco cherrug*)

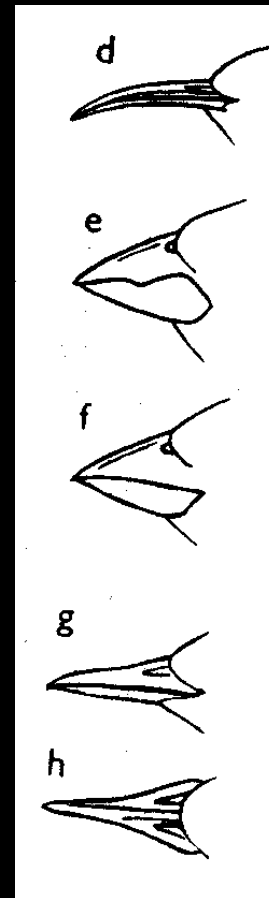
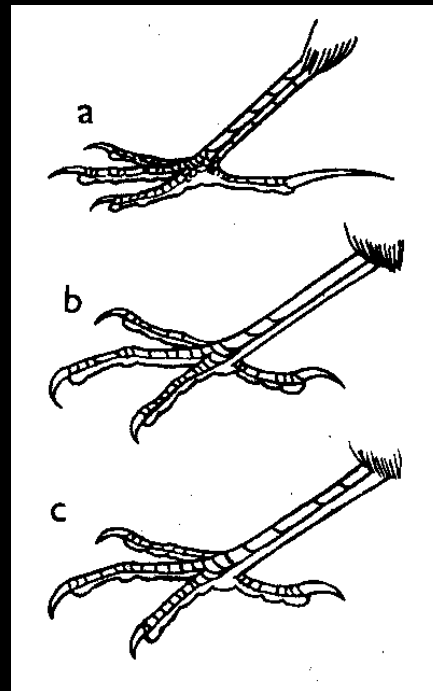
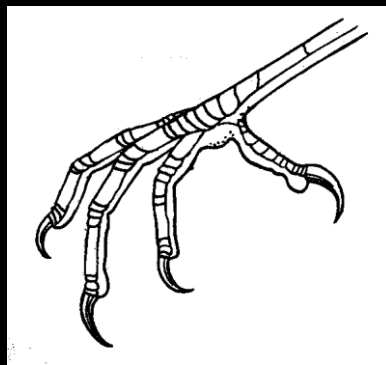
Dřemlík tundrový (*Falco columbarius*)

Poštołka obecná (*Falco tinnunculus*)

Řád: PĚVCI (*Passeriformes*)

- více jak polovina ptačích druhů (skoro 6000 druhů v asi 100 čeledích), rozmanitá skupina
- většinou menší ptáci, zpěvné svaly v syrinxu (zpívají samci)
- anisodaktylní noha (3+1 prsty bez blan, stejně vysoko a stejně dlouhé)
- samci většinou větší a pestřejší
- staví hnízdo, nidikolní ml., většinou se starají oba rodiče, rozmanitá potrava
- u nás zjištěno 153 druhů (asi 95 hnízdí)

Č: Žluvovití – *Oriolidae*

- středně velcí, stromoví
- silný zobák, pestré zbarvení
- samci větší a pestřejší
- potravou hlavně hmyz
- hluboké hnízdo z trávy vysoko na stromech (u nás 1 druh)

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

Č: Ťuhýkovití – *Laniidae*

- statní masožraví ptáci, velká hlava, ostrý zobák se zejkiem, vibrisy
- silné ostré drápy, delší ocas, pestré zbarvení
- někdy pohl. dimorfismus, hnízdo v keřích či na stromech
- potravou bezobratlí i drobní obratlovci (zásobárny)
- u nás 4 druhy (2 hnízdí)

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

Ťuhýk šedý (*Lanius excubitor*)

Č: Krkavcovití – *Corvidae*

- středně velcí až velcí ptáci (největší pěvci), silný zobák
- často tmavé zbarvení, hnízda vysoko na stromech, často stálé páry
- všežravci i mrchožrouti, vospělé chování, u nás 9 druhů (8 hnízdí)

Vrána černá
(*Corvus corone*)

Krkavec velký (*Corvus corax*)

Vrána šedivka
(*Corvus cornix*)

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

Straka obecná (*Pica pica*)

Ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*)

Č: Moudivláčkovití - *Remizidae*

- malí podsadití ptáčci, v blízkosti vod
- visící vakovité hnízdo z chmýří, potravou hmyz a semena
- u nás 1 hnízdící druh

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

Č: Sýkorovití – Paridae

- drobní podsadití stromoví ptáci s ostrým silným zobáčkem
- samci větší a pestřejší, vícedruhovná hejna, různé biotopy
- hnízdí v dutinách či štěrbinách
- potravou hmyz, v zimě hlavně olejnatá semena
- u nás 7 druhů (6 hnízdí)

Sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*)

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Sýkora uhelníček
(*Periparus ater*)

Sýkora parukářka (*Lophophanes cristatus*)

Sýkora lužní
(*Poecile montana*)

Sýkora babka (*Poecile palustris*)

Č: Sýkořicovití – *Panuridae* (= *Paradoxornithidae*)

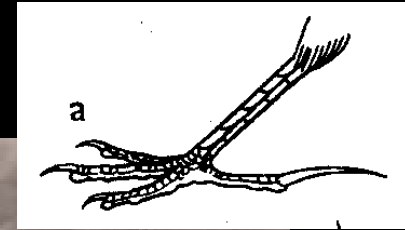
- drobní společenší ptáci, krátký zobák, dlouhý stupňovitý ocas
- rákosiny, mimo hnízdění potulky
- potravou hmyz, semena, plody
- u nás 1 hnízdící druh

Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

Č: Skřivanovití – *Alaudidae*

- pozemní ptáci s dlouhými drápy – hlavně na palci
- nenápadné zbarvení, většinou otevřená krajina, vysoké zpěvné lety
- hnízdo na zemi, potravou semena a bezobratlí
- u nás 5 druhů (3 hnízdí)

Chocholouš obecný (*Galerida cristata*)

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

Č: Vlaštokovití – *Hirundinidae*

- štíhlí ptáci, adaptace na rychlý let – úzká špičatá křídla, dlouhý vidličnatý ocas, malé nohy
- lov hmyzu v letu – široký zobák s vibrisy
- koloniální hnízdění, hnízdo z bláta, synantropizace
- u nás 5 druhů (3 hnízdí)

Vlašťovka obecná
(*Hirundo rustica*)

Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*)

Břehule říční (*Riparia riparia*)

Č: Mlynaříkovití – *Aegithalidae*

- drobní ptáčci s dlouhým ocáskem a krátkým zobáčkem
- společenští, kulovité hnízdo s postranním vchodem
- vlnovitý let, potravou hlavně hmyz
- u nás 1 hnízdící druh

Mlynařík dlouhoocasý
(*Aegithalos caudatus*)

Č: „Pěnicovití – Sylviidae“

- drobní štíhlí, nenápadně zbarvení ptáci, úzký špičatý zobák
- výrazný zpěv, tažní hmyzožravci
- život i hnízdění v husté vegetaci
- u nás 35 druhů (17 hnízdí)
- dnes členění do čeledí Cettiidae, Locustellidae, Phylloscopidae, Acrocephalidae, Cisticolidae a Sylviidae

Č: Locustellidae - cvrčilkovití

Cvrčilka zelená
(*Locustella naevia*)

Cvrčilka říční
(*Locustella fluviatilis*)

Č: Acrocephalidae - rákosníkovití

Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*)

Rákosník zpěvný
(*Acrocephalus palustris*)

Rákosník proužkovaný
(*Acrocephalus schoenobaenus*)

Rákosník velký
(*Acrocephalus arundinaceus*)

Sedmihlásek hajní
(*Hippolais icterina*)

Č: Phylloscopidae - budníčkovití

Budníček menší
(*Phylloscopus collybita*)

Budníček lesní
(*Phylloscopus sibilatrix*)

Budníček větší
(*Phylloscopus trochilus*)

Č: Sylviidae – pěnicovití s. str.

Pěnice hnědokřídla
(*Sylvia communis*)

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*)

Č: Králíčkovití – *Regulidae*

- drobní zavalití ptáčci (nejmenší pěvci)
- krátký špičatý zobák, nenápadné zbarvení, barevná korunka
- jehličnaté lesy, hnízdo vysoko na stromech, hmyzožravci, v zimě pospolití
- u nás 2 hnízdící druhy (dříve řazeni k pěnicovitým)

Králíček obecný
(*Regulus regulus*)

Králíček ohnivý
(*Regulus ignicapilla*)

Č: Brkoslavovití – *Bombycillidae*

- středně velcí pěvci, měkké pestré opeření, krátký zobák, chocholka
- pospolití, plodožraví specialisté, u nás zimní hosté (1 druh – invaze)

Brkoslav severní
(*Bombycilla garrulus*)

Č: Brhlíkovití – *Sittidae*

- podsadití stromoví ptáci, šplh po stromech a větvích, i hlavou dolů
- dlouhý silný zobák, krátký ocas, silné zahnuté drápy
- lesní biotopy, teritoriální, hnízdí v dutinách (zedník)
- potravou bezobratlí, semena
- u nás 1 hnízdící druh

Sitta europaea ♀

Brhlík lesní (*Sitta europaea*)

Č: Šoupálkovití – Certhiidae

- malí štíhlí stromoví ptáci, dlouhý zahnutý zobák
- krátké nohy s dlouhými zahnutými drápy, dlouhý pevný ocas
- šplh hlavou nahoru, hnízdo ve štěrbinách (za kůrou)
- potravou hlavně bezobratlí, vícedruhová hejna
- u nás 2 hnízdící druhy

Šoupálek dlouhoprstý
(*Certhia familiaris*)

Šoupálek krátkoprstý
(*Certhia brachydactyla*)

Č: Střízlíkovití – Troglodytidae

- drobní, podsaditá ptáčci s krátkým ocáskem vztyčeným nahoru
- hnědé zbarvení, tmavé příčkování, úzký špičatý zobák
- teritoriální, hlasitý zpěv, potravou bezobratlí
- křoviny, kupolovité hnízdo s postranním vchodem
- u nás 1 hnízdící druh

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Č: Špačkovití – *Sturnidae*

- menší stromoví ptáci, silný zobák, trojúhelníkovitá křídla, kovový lesk peří
- hnízdí v dutinách stromů, potravu hledají na zemi (všežravci)
- sociální chování, imitují zpěv
- u nás 2 druhy (1 hnízdí)

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Č: Skorcovití – Cinclidae

- zavalití pěvci, vázaní na vodu, silná chodidla s drápy, husté prachové peří, krátká špičatá křídla
- rychle tekoucí úseky toků, potravou hl. vodní bezobratlí – lov pod vodou
- kupolovitá hnízda ve výklencích břehů a pod.
- u nás 1 hnízdící druh

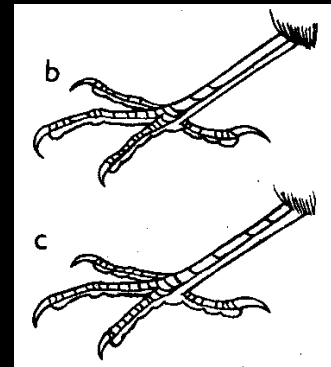

Skorec vodní
(*Cinclus cinclus*)

Č: Drozdovití – *Turdidae*

- středně velcí stromoví ptáci (jen rod *Turdus*), štíhlý špičatý zobák, vibrisy
- dlouhé nohy s botkou (splynutí štítků na přední straně běháků)
- výrazný zpěv z vyvýšených míst, hnízdí v keřích či stromech, potravu sbírají hlavně na zemi (bezobratlí, plody)
- u nás 9 druhů (6 hnízdí)

Kos černý
(*Turdus merula*)

Kos horský
(*Turdus torquatus*)

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Drozd kvíčala
(*Turdus pilaris*)

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

Č: Lejskovití – *Muscicapidae*

Lejscí - malí stromoví ptáci s velkou hlavou a očima

- zploštělý zobák s vibrisy, lov hmyzu v letu – „Fly – catching“
- hnízdí v dutinách či polodutinách stromů

„malí drozdovití“: bělořiti, slavíci, bramborníčci a rehci - malí stromoví ptáci, štíhlý špičatý zobák, vibrisy

- dlouhé nohy s botkou (splynutí štítků na přední straně běháků)
  - výraznější zpěv, samci někdy pestřejší
  - hnízdí v keřích či stromech, potravu sbírají hlavně na zemi (bezobratlí, plody)
- u nás celkem 17 druhů (12-13 hnízdí)

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)

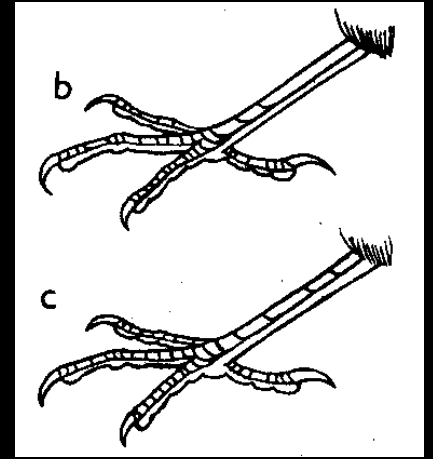
Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*)

Lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*)

Červenka obecná
(*Erithacus rubecula*)

Slavík modráček (*Luscinia svecica*)

Slavík obecný
(*Luscinia megarhynchos*)

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

Bramborníček černohlavý (*Saxicola torquatus* = *S. rubicola*)

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)

Č: Pěvuškovití – *Prunellidae*

- drobní převážně vysokohorští pěvci, lehce podhrnutý zobák
- nevýrazné zbarvení, pozemní nebo v keřích
- hnízdo ve vegetaci nebo ve skalách
- potravou hmyz, semena, plody
- u nás 2 hnízdící druhy

Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)

Č: Vrabcovití – *Passeridae*

- menší ptáci se silným kuželovitým zobákem, pozemní
- hlavně semenožraví, méně plody, hmyz
- společenští – komplex sociálního chování
- koloniální hnízdění – v keřích či dutinách, synantropní
- u nás 3 druhy (2 hnízdí)

Vrabc polní (*Passer montanus*)

Vrabc domácí
(*Passer domesticus*)

Č: Konipasovití – Motacillidae

- většinou pozemní štíhlí ptáci s dlouhýma nohama a ocasem
- kontrastní (konipasi) nebo nenápadné zbarvení (lindušky)
- otevřené biotopy, let ve vlnovkách, hnízdo na zemi, ve štěrbinách
- všežravci, u nás 10 druhů (7-8 hnízdí)

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

Konipas luční
(*Motacilla flava*)

Konipas horský
(*Motacilla cinerea*)

Linduška lesní (*Anthus trivialis*)

Linduška luční
(*Anthus pratensis*)

Č: Pěnkavovití - *Fringillidae*

- menší podsadití stromoví ptáci, silný krátký zobák – semenožravci
- samci většinou pestřejší, různé biotopy, vlnkovitý let
- potravu hledají na zemi, otevřené miskovité hnízdo v keřích či stromech
- u nás 20 druhů (11 hnízdí)

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Pěnkava jíkavec (*Fringilla montifringilla*)

Zvonek zelený
(*Chloris chloris*)

Zvonohlík zahradní
(*Serinus serinus*)

Stehlík obecný
(*Carduelis carduelis*)

Čížek lesní
(*Spinus spinus*)

Konopka obecná
(*Carduelis cannabina*)

mir.hlasek
asek.com

SVO. Manu Polo.

Křivka obecná
(*Loxia curvirostra*)

Dlask tlustozobý
(*Coccothraustes coccothraustes*)

Hýl obecný
(*Pyrrhula pyrrhula*)

Č: Strnadovití – *Emberizidae*

- menší pozemní ptáci s tlustým zobákem, dlouhý ocas
- různě proužkované zbarvení, samci většinou pestřejší
- semenožravci, otevřená krajina, hnízdo nízko nad zemí
- u nás 11 druhů (4 hnízdí)

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

Strnad luční (*Emberiza calandra*)